

120 ÉVES A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI AGRÁRKÉPZÉS

HORVÁTH JÓZSEF – NAGY ZSUZSANNA

120 ÉVES A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI AGRÁRKÉPZÉS

1896–2016

Szerzők:
Horváth József
Nagy Zsuzsanna

Lektorálta:
Szűcsné Péter Judit
Túriné Sándor Zsuzsanna

ISBN 978-963-306-515-0

Kiadja:
Gregus Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskola és
Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar

Felelős kiadó:
Nagy Zsuzsanna
intézményvezető

Nyomdai munkák:
Norma Nyomdász Kft., Hódmezővásárhely

Hódmezővásárhely
2016

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
Hódmezővásárhely térségének mezőgazdasága a kiegyezéstől az ezredfordulóig	8
A kiegyezéstől a századfordulóig	8
A birtokviszonyok alakulása	8
A munkaerő alakulása	13
Segítő szervezetek	17
A növénytermesztés jellemzői	18
A szőlő, gyümölcs és zöldségtermesztés jellemzői	23
A gépesítés főbb tendenciái	24
Az állattenyésztés jellemzői	25
Az állatgyógyászat és állatvédelem fejlődése	37
A tanyarendszer és közigazgatás fejlődése	40
A századfordulótól a rendszerváltásig	43
A gazdaság és társadalom változása	43
Birtok- és üzemszerkezeti változások	46
A mezőgazdasági termelési szerkezet változása	53
A rendszerváltástól az ezredfordulóig	56
Az agrárképzés története hódmezővásárhelyen	58
Az agrárképzés kialakulása Magyarországon	58
A mezőgazdasági szakképzés Hódmezővásárhelyen, 1896–1948	60
Magyar Királyi Földműves Iskola	60
Mezőgazdasági Technikum kialakulása	66
Hódmezővásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, 1961–1972	70
Élelmiszeripari Főiskola Állattenyésztési Kar, 1972–1979	73
Budapesti Állatorvostudományi Egyetem Állategészségügyi Főiskolai Kar, 1979-1987	76
Debreceni Agrártudományi Egyetem Állattenyésztési majd Mezőgazdasági Főiskolai Kar, 1987-1999	78
Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Főiskolai Kar, 1999-2006	79
Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar, 2006-2016	80
A középfokú szakképzés	83
A kezdetektől	83
Az oktatás 1961-től	84

1989 után	87
A képzés 1996-tól	90
Tanulmányi versenyek	92
Nemzetközi sikereink	92
Országos tanulmányi versenyeken elért eredményeink	93
Mezőgazdasági témájú vetélkedők	96
Egyéb tanulmányi versenyek	98
Egykori oktatók visszaemlékezései	100
Egykori hallgatók visszaemlékezései	110
Felhasznált források	153
Egyéb közlemények, kiadványok, adatbázisok:	157

ELŐSZÓ

Hódmezővásárhelyen, 1896-ban, vagyis 120 esztendővel ezelőtt megalapították a Magyar Királyi Földműves Iskolát, ezzel a városban megindult az alapfokú agrár-szakképzés. A gazdaság és a társadalom igényeinek megfelelően a második világháborút követően középfokú, majd felsőfokú technikummá, később főiskolai, végül pedig egyetemi karrá alakult. A felsőfokú képzés megjelenésével párhuzamosan azonban mindvégig, napjainkban is folyik középfokú agrár-szakember képzés.

A hódmezővásárhelyi agrárképzés történetét az elmúlt 120 évben mindig alapvetően meghatározták a gazdasági, társadalmi és politikai folyamatok. A képzés rendszere, iránya, a szakok és képzési formák sokat változtak, építkezések és laboratóriumok kialakítása voltak a leginkább látványos fejlődések. Gazda-, szakmunkás-, és technikusképzés, üzemmérnökök, agrármérnökök és szakmérnökök kibocsátása, Bologna-rendszerű mérnökképzés egyaránt jelen voltak és vannak a képzési palettán.

A hódmezővásárhelyi agrárképzésről számos cikk, tanulmány és kötet jelent már meg. Itt most arra teszünk kísérletet, hogy a több mint egy évszázados történelmet a mezőgazdaság és az agrárképzés alakulásának párhuzamba állításával villantsuk fel, illetve megjelenítsük azok visszaemlékezéseit, akik – legalábbis az elmúlt évszázad második felétől – oktatóként, illetve hallgatóként részesei voltak a történetnek. Nem törekedhettünk teljességre, munkánkkal a főbb tendenciákat és egy bizonyos áttekintést szeretnénk volna nyújtani.

Az agrárképzés Hódmezővásárhelyen jelenleg a Gregus Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskolában és a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Karán folyik. A két intézmény Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatával úgy döntött, hogy az elmúlt 120 év során a hódmezővásárhelyi agrárképzésért sokat tett emberek munkája és erőfeszítése előtt ünnepi programsorozattal és jelen kötet kiadásával tiszteleg.

Ezúton mondunk köszönetet egykori és jelenlegi munkatársainknak azért a munkáért, amelyet az időnként zord időkben, nehéz és változó körülmények között is lelkiismeretesen elvégeztek. Azzal a reménységgel bocsátjuk útjára a kötetet, hogy azt Tisztelt Olvasó hasznosnak találja, egyúttal a múlt értékeiből táplálkozva és töltökezve az eljövendő generációk agrárszakembereinek minél magasabb szintű képzését szolgálhatja.

Hódmezővásárhely, 2016. október hó

Szerkesztők